

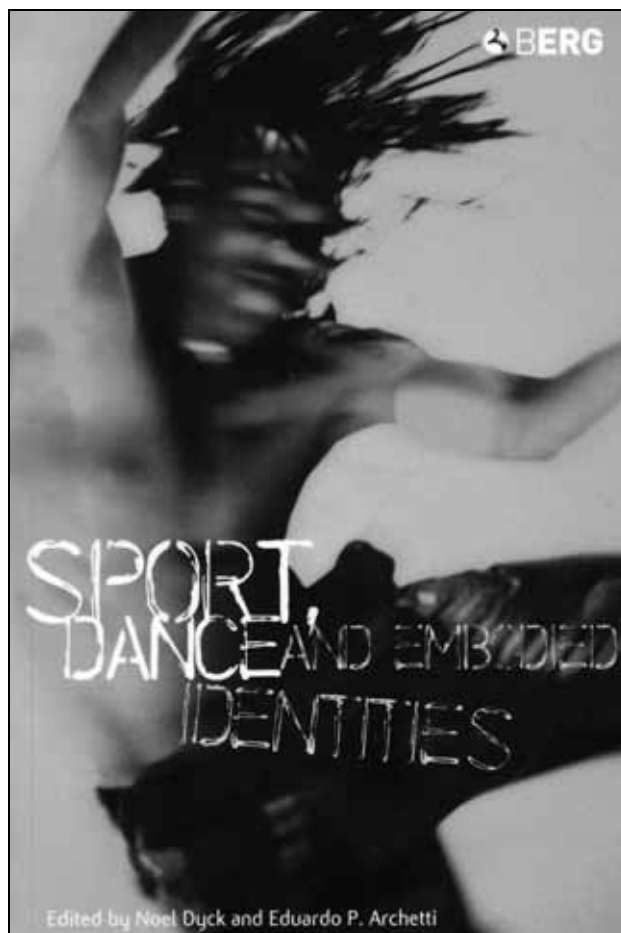
Noel Dyck, Eduardo P. Archetti (eds.): *SPORT, DANCE AND EMBODIED IDENTITIES*.
Oxford – New York, Oxford International
Publishers – Berg, 2003, 253 str.

Knjiga *"Sport, Dance and Embodied Identities"* je zbirka 12 prispevkov socialnih antropologov in antropologov športa, ki obravnavajo ples kot dejavnik razvoja človeka kot posameznika in kot vrste. Gre za eno izmed trenutno najaktualnejših svetovnih del, ki se osredotoča na antropologijo športa.

Antropologija športa kot mlada znanost izhaja iz socialne antropologije, zato ne preseneča, da je velika večina avtorjev prispevkov v knjigi socialnih antropologov ali pa zaposlenih na fakultetah, inštitutih in oddelkih za socialno antropologijo. V najširšem pomenu je poglobitveni namen antropologije športa kot znanosti proučevanje fenomena gibalne aktivnosti in športa pri posamezniku kot tudi v širši družbi. Antropologijo zanima, zakaj se šport danes pojavlja v takšni obliki kot se, kakšni zgodovinski in družbeni procesi so pripeljali do obstoječega stanja, zakaj med različnimi skupinami glede na kulturo, narodnost, etičnost, religijo in spol obstajajo razlike v značilnostih gibalne in športne aktivnosti; ter kako gibalna aktivnost, ki se spreminja v času in prostoru, učinkuje na človeka kot posameznika in na družbo kot celoto. Antropologija športa ne proučuje gibalno aktivnost in šport kot odraz razvoja družbe na posameznih področjih, temveč postavlja gibanje in šport v vlogo akterja družbenih sprememb. Zanima jo vloga gibanja na človekov razvoj, tako rast in razvoj telesa (npr. spremembe telesnih mer) kot tudi na čustveni, intelektualni in socialni razvoj, kar posledično vodi v spreminjanje družbe. In vse to so izhodišča, na katerem temelji delo *"Sport, Dance and Embodied Identities"*.

Pri snovanju dela je sodelovalo enajst raziskovalcev, profesorjev in doktorskih študentov iz Kande (Simon Fraser University), Norveške (University of Oslo, Norwegian University of Sport and Physical Education), Danske (University of Copenhagen), Nemčije (University of Hamburg), Švedske (Stockholm University) in Velike Britanije (University of Durham). Monografijo sta uredila priznani kanadski športni antropolog Noel Dyck in norveški socialni antropolog Eduardo P. Archetti.

Deset prispevkov je razdeljenih v tri osrednja poglavja, ki se pričnejo po uvodu urednikov. Prvo poglavje, tudi strokovno najbolj dovršeno, obravnava gibalno aktivnost otrok in njen vpliv na otrokovo osebnost. Predstavljene so tri različne analize: 1) rekreativni badminton v Copenhagenu, 2) identiteta in uspeh v otroškem športu, 3) utelešena igra in spolna identiteta v tekmovalnem rokometu pri otrocih na Norveškem.

Drugo poglavje je namenjeno obravnavi vloge športa na identiteto odraslih. Avtorji se sprehodijo od obravnave identitet norveških navijačev, preko spola in identitete plesalk Salse, izraznosti in skupinske identitete ter samospoznavanja pri borilnih športih ter vse do utelešenja moške identitete v nogometu.

Zadnji del pa obravnava nadvse aktualno in zanimivo področje, utelešenje nacionalnosti. Švedska profesorica in raziskovalka Helena Wuff nam predstavi analizo moralne politike in nacionalne identitete na primeru irskega plesa. Glede na predstavljene misli je zelo prodorno in izstopajoče tudi poglavje Eduarda P. Archettija o utelešenju Argentine v gibanju, stilu in identiteti na primeru nogometa in tanga. Poglavje pa dopolnjujeta še prispevka o nacionalnosti in identiteti v nogometu na primeru povojne Nemčije ter analiza plesa, športa in politike v Dar-es-Salaamu v Tanzaniji.

Ta del kaže na velik pomen gibanja in športa na določen vidik družbe kot so etični odnosi, multikulturalizem in sožitje različnih etnij in narodov. Skozi primere določenih športov in plesa - nogomet, narodni irski ples, tango, tanzanijski ples - nam pokažejo, kako pomemben oz. neizogiben del življenja sta gibanje in ples. Prepletana sta v vse pore človekovega bivanja in

zato posledično tudi nacionalnosti, ohranjanja narodne zavesti in mednarodne politike. Ni pomembno, ali gre za tradicionalni, irski ples, ali za trenutno šport številka ena na svetu, nogomet, v vsakem primeru ima gibanje izredno močan vpliv na družbo kot celoto in na vsakega posameznika v njej. Gibalna aktivnost predstavlja prostor in možnost samouresničitve ter s tem prenašanja vrednot, stališč, navad, vzorcev obnašanja in ritualov, ki veljajo za določeno etično skupino, Na ta način šport skozi proces socializacije gradi posameznikovo nacionalno identiteto. Vpliv je enako močan, ali gre za udeleženca v gibalni aktivnosti ali pa za gledalca oziroma predanega navijača športnega dogodka.

Delo je napisano sistematično. Uporabljeni viri so navedeni pri vsakem poglavju posebej. Knjiga ima 253 strani, zaključuje pa jo združeno pregledno stvarno in imensko kazalo.

Ocenjujemo, da je delo "*Sport, Dance and Embodied Identities*" nujno potrebno študijsko gradivo za vse študente, raziskovalce in visokošolski pedagoški kader na področjih antropologije, kineziologije in sociologije. Prinaša nam bogata spoznanja o vrednosti gibalne aktivnosti za človeka v današnji družbi, ki so pomembna za aplikacijo na strokovnih področjih šolstva, socialnega dela in medicine. Ker gre za trenutno najaktualnejša spoznanja na področju antropologije športa v Evropi je znanstvena monografija vsekakor nepogrešljiva za vsakogar, ki ga interesno privlači mlada veja socialne antropologije, to je antropologije športa.

Joca Zurc

Maja Sunčič (ur.): DIALOGI O LJUBEZNI.

Ljubljana, Institutum Studiorum Humanitatis –
Fakulteta za podiplomski humanistični študij,
Zbirka Dialogi z antiko, 2005, 307 str.

V zbirki Dialogi z antiko, ki jo izdaja Fakulteta za podiplomski humanistični študij (Institutum Studiorum Humanitatis), knjigi *Plutarhove ženske* sledi še knjiga *Dialogi o ljubezni*. Urednica dr. Maja Sunčič se je odločila za koncept soočanja in dialošnosti. Prvi del knjige zaznamujejo: dva prevoda s komentarji in z interpretativnimi študijami na temo Plutarhovega dialoga o ljubezni ter študija Maje Sunčič *Ljubezen je ironija*: Plutarh in odsotnost (za)ljubljene ženske. Drugi del knjige s svojimi razmišljanji popestrijo Nada Grošelj, Alenka Jovanovski in Vanesa Matajč.

Kako začeti razpravo o ljubezni, če je sam pojem zaradi pogoste uporabe in številnih zgodovinskih pomenov postal konglomerat, ki ga ni več mogoče razstaviti na posamezne dele. In kako priti do antičnega razu-

mevanja erosa, če ta beseda v vsakdanjem govoru služi kot magična beseda, da se tisti, ki jo izreka, zavije v vzvišeni plašč filozofije in snobizma, večinoma brez najmanjšega zavedanja o izvornem pomenu besede. In kako kritično razpravljati o ljubezni, ne da bi bili pri tem pristranski in angažirani, saj bi bili vsi radi ljubljani, so uvodna razmišljanja Maje Sunčič, ki je knjigo zasnovala in tudi prevedla Plutarhovo besedilo.

V Plutarhovem Dialogu o ljubezni: enost ljubezni Sunčičeva pravi, da nas Plutarh, čigar spis *Dialog o ljubezni* tvori izhodišče razprav v tej knjigi, svari pred zavračanjem in posmehovanju ljubezni, čeprav se sam v razpravi o erosu nemalokrat skriva za ironijo.

Grki so o erosu v širokem pomenu ljubezni in točno določenem pomenu boga ljubezni imeli precej drugačno, če ne celo nasprotno, mnenje kot mi. Niso se toliko osredotočali le na potrebo, da bi bili ljubljani, ampak so bili zaljubljeni v ljubezen – navdih in navdušenje so črpali iz aktivnosti "ljubiti" v natančno opredeljenih kulturnih praksah, kako se moški (ne ženska!) obnaša, ko ljubi, in kaj pomeni pasivnost ljubezni "biti ljubljene". V gibljivem, letečem in aktivnem izražanju ljubezni so častili predvsem reprezentacije aktivnosti glagola "ljubiti" v čutnih in abstraktnih pomenih. Diskurzi ljubezni v drugih obdobjih, tudi v sodobnosti, se od grške predstave o erosu precej razlikujejo in pogosto z njo sploh nimajo nič skupnega razen imena, poudarja Maja Sunčič.

Dialogi o ljubezni so nadaljevanje *Plutarhových žensk* (2004), saj je osnovno težišče knjige prevod in komentar Plutarhovega spisa *Dialog o ljubezni* z interpretativno študijo.

Čeprav je izhodišče Plutarhov *Dialog o ljubezni*, se v knjigi ne razpravlja o ljubezni v splošnem niti o "grški ljubezni" ali ljubezni v antiki, ampak če in kako lahko antične, predvsem grške "vzorce" ljubezni beremo v Plutarhovem besedilu. Avtorice ljubezni ne opredeljujejo kot večne, nadčasovne in ahistorične, ampak jo obravnavajo kot kulturno-zgodovinski konstrukt. Iz te predpostavke izhajajo tudi štiri interpretativne študije, od katerih je prva posvečena analizi Plutarhovega nosilnega spisa *Dialog o ljubezni*, tri ostale pa različnim vidikom ljubezni v drugih časovnih obdobjih in služijo kot orodje za kontekstualizacijo Plutarhovega besedila oziroma poskušajo z njim "dialogizirati" o ljubezni vsaj na ravni koncepta, ne pa nujno tudi konteksta. *Dialog z antiko* pa je tudi ime zbirke s konceptom, s katerim poskuša bralce s pomočjo kulturno-zgodovinske kontekstualizacije peljati skozi primere in tako zavreči pogoste stereotipe o "večnosti" antike in antičnih spisov, ki izražajo najbolj "človeško", "univerzalno", "humano", "lepo" in "skupno vsem nam" ne glede na čas, prostor in kulturo.

Pri Plutarhu gre za vprašanje razlike med ljubeznijo do dečkov in ljubeznijo do žensk, medtem ko se sodobno nanaša na neke druge "pravosti ljubezni", saj se